

Posamezne številke:
Navadno Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po politi D 10—, za letno
D 115—, dostavljen na dom
D 12—, na izkaznico D 10—,
inacuti po dogovoru.

Naslov na priporočeni „TABOR“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslana plačana v gotovini. Cena današnje številke 175 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadno Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje dno. Tele-
fon št. 24. — Št. 515 postročkovni
številka št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Nakupni se ne vračajo.

Naslov

Maribor, nedelja 11. oktobra 1925.

Leto: VI. — Številka: 231.

10. X. 1920 — 10. X. 1925

Radić nestrpno pričakuje Pašića

Danes je bil Radić zopet v Topoli v avdijenci.

BEOGRAD, 10. oktobra. Danes zjutraj je Radić zopet odpotoval v Topolo in je bil sprejet od kralja v avdijenco. Napram novinarjem je izjavil, da se po avdijenci vrne v Beograd in bo še nekaj časa čakal na Pašića. Če bi se pa Pašić ne vrnil kmalu, se vrne Radić v Zagreb.

Radić še vedno z vso vnemo zahteva svoj vstop v vlado. Včeraj je izjavil: »Ako vstopim v vlado, se s tem izvede demokratska ideja (?). Prišlo bo tudi do

decentralizacije uprave, ki je potrebna, ker je današnji centralizem v svoji obliki praveč grob. Kot čar vlade bom nekaj časa v Zagrebu in nekaj časa v Beogradu, da ljudstvu prihranim stroške vožnje v Beograd».

Notranji minister Maksimović je včeraj kralju v Topoli poročal o notranjepolitičnem položaju. Uradno poročilo povdarja, da si čeli državi vladata mir in red.

krajinah so izgubili z izpremembo hrvaške politike zadnje nade, v katerih jih je seveda deloma tudi vzpodbujala propaganda, prihajajoča iz sosednjih držav. »Jugoslavija je in Jugoslavija ostane!« To vedo danes vsi.

Posledično bo večje tudi v inozemstvu. Naš državni prestiž je vzrastel. Na tem mestu ne bomo raziskovali, katerih koristi nam prinese notranja državna konsolidacija na svetovni trgu in v koliko bo državi lažje sklepati trgovske in gospodarske pogodbe i. t. d. Instinktivno pa čutimo, da nam je bila likvidacija radićevske propagande že davno potrebna in da bi danes stali celo drugače pred svetom, ako bi bili Srbi, Hrvati in Slovenci od prvih začetkov po svetovni vojni stali resnično ujedinjeni v enotni fronti.

Nekateri naši rojaki so se letos smejali, ko so štitali, da je Stipa Radić določen za našega delegata v Ženevi. »Stipa nas bo zastopal, tisti, ki je sedel do včeraj v zatvoru? Stipa, ki je znal kot konfuzionist? Ali res nimamo nobenega boljšega zastopnika, da bi ga poslali v Zvezo narodov v Ženevo?« i. t. d. — Preudarimo rajši pozitivno stran tega koraka naše vlade! Pred Zvezo narodov naj nas zastopa Radić, baš tisti Radić, o katerem vedo vsi, da se ni mogel živeti v misel državnega edinstva s Srbi in Slovenci in ki je z vsemi sredstvi povdarjal potrebo osamosvojitve Hrvatov. Isti Radić naj brani letos interese naše države, kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj sedi na mestu, kjer ga vidijo zastopniki vseh držav kot zastopnika skupnih interesov naše države! Izбира takšnega delegata je naravnost izborna misel! Po vseh poročilih, ki jih imamo danes o ženevski konferenci, smemo sklepati, da se je ideja obnesla.

Napredni Slovenci smo bili od nekdaj Hrvatofili. Nas vežejo na Hrvatsko najože kulturne in gospodarske vezi in naš ideal je bil izza ilirskih časov, da se naslonimo ob bratstvo, pleme onstran Sotle, v čemer smo gledali tudi najboljšo garancijo za svoj narodni, kulturni in gospodarski razvoj. Povojna konstelacija na Hrvatskem nas je nekoliko splašila. Čudili smo se, zakaj Hrvatje nočejo korakati z nami in čemu neki razbijajo tisto faktično solidarnost, ki smo jo dosegli po dovršeni vojni.

Danes se vračamo v dobri veri in pomirjenosti k našemu Slovanstvu. V izpremembi taktike in mišljenja najmočnejše hrvatske stranke vidimo začetek nove dobe. Mine naj še nekaj mesecev, da se prepričamo in da se prepričajo tudi skeptiki, kaj znači hrvatski vprekret. Meni se zdi, da je v novi HSS zdravo jedro. Kadar se politične strasti na vseh straneh poležejo, bomo z naprednim Hrvatstvom delali gotovo z lahkoto in v popolnem sporazumu za kulturni in gospodarski procvit države, zlasti pa koristi naših severnih pokrajin.

To vidimo pred seboj in — tega se veselimo.

Dnevna kronika

— Za nagrobni spomenik † Milošu Meža. V Ptuj se je osnoval odbor, ki ima namen postaviti na hajdinskem pokopališču nagrobni spomenik bivšemu nadkomisarju v Ptuj Milošu Meži, ki je pred petimi leti nenadoma odšel od nas v večnost. Bil je vrl narodni delavec, navdušen glasbenik, zvest prijatelj in prijeten družabnik, poštenjak, vedno pripravljen izkazati usluge, kdorkoli ga je česa poprosil. Njegov grob je danes zapuščen, le mal križ z napisom se kaže, kje počiva prijatelj Meža. Kamnosek Gojković že izdeluje primerni spomenik in ptujski odbor je zbral že polovico potrebne svote. Manjka mu še druga polovica ter se obrača na vse prijatelje in znance pokojnika, pa tudi na vse druge Slovence, da prispevajo vsak svoj obolus in pošljejo prispevke na naslov: Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, Narodni dom, za nagrobni spomenik Milošu Meži.

— Železniški promet med Jugoslavijo in Rumunijo. Na konferenci med zastopniki obeh držav v Temesvaru je bil sklenjen dogovor, glasom katerega se s 15. okt. otvori reden železniški promet (osebni in tovarni) med Jugoslavijo in Rumunijo, začasno na prečah Jazas-Vršac-Temesvar in Temesvar-Jazas-Tomič-Ninčicevo.

— Smrtina kosa. V Loki pri Zidanem mostu je umrl v noči na petek šolski upravitelj g. Leopold Cimperšek, vesten učitelj in dober narodnjak. Blag mu spomin.

— Izjava. Podpisano uredništvo »Tabora« izjavlja v smislu sodne poravnave z dne 9. okt. 1925, da je izšel članek v št. 235 »Tabora« z dne 14. okt. 1924 pod glavljem »Pred občinskimi volitvami v Ptuj« glede g. Martina Zelenka, mestnega tajnika v Ptuj, v sled napačne informacije od strani dopisnika. Obzvaljemo, da se mu je s tem člankom storila krivica. Uredništvo »Tabora«.

— Čemu pijemo čaj. Angleži in Rusi, ki popijejo največ čaja, ga pijejo iz navade, Nemci pa iz premisleka. Slednji ga ne pijejo samo iz navade, ampak zlasti radi užitka, ki ga nudi dober čaj. Zaradi tega pa se čimboli uvajajo dobre, jedrnatere vrste, ki jih dobivajo iz mešanice rdečice in zlate vrste znamke »Čajna rožica«. Ti čaj imajo oni fini, aromatični okus, ki ustreza živcem in finemu okusu in ne zapuša nikakih škodljivih posledic.

— 24 dražbenih oklicev vsebuje zadnji »Uradni list« št. 94 od 8. tm. Ali bo to gotovim fiskalistom odprlo oči?

— »Katica« pravi gospa služkinji, »danes imamo veliko perila. Da mi ne rabiš drugega mila kot GAZELA«. 1685

— Obmejna kontrolna služba. Od velikega župana smo prejeli v objavo: Z ozirom na vesti o raznih incidentih med potujočim občinstvom in organi obmejne železniške policije, ki so se v zadnjem času ponovno pojavile v dnevnem časopisu in bile povod pritožbam in kritiki, je veliki župan mariborske oblasti izdal okrožnico, v kateri opozarja v poštev prihajajoče drž. uslužbence na dolžnost uslužnega in vljudnega obhajanja s strankami.

— Nadomestne volitve članov in namestnikov v komisije za priredbo občne pridobnine se bodo vršile po vsej Sloveniji izven Prekmurja v nedeljo 25. nov. t. l. Tozadevni razglas delegacije min. fin. je objavljen v Uradnem listu. Volilni lmeniki bodo pri davčnih oblastvih I. stopnje od 16.—31. okt. na vpogled davčnim zavezancem, za davčne družbe I. in II. r. le pri davčnem okr. oblastvu v Mariboru. V tem času je tudi rok za reklamacije.

ŠE VEDNO KRITIČEN POLOŽAJ GRSKE VLADE.

Občinske volitve odgojene.

BEOGRAD, 10. okt. Po poročilih iz Aten je politična situacija vladé Panagolosa še vedno jako kritična. Opozicija, posebno republikanci, vodi odločno borbo proti vojaški diktaturi, ki jo je skušal vpeljati Panagolos. Občinske volitve, ki bi se morale kmalu vršiti, je vlada sistirala.

PRED SKLEPOM POGODBE MED NEMCIJO IN ČESKOSLOVAŠKO.

Sestanek dr. Beneša z dr. Stresmannom. BERLIN, 10. okt. Razun že omenjenega sestanka Stresmanna z Briandom se je včeraj glasom poročila v »Lokal-anzeigerju« vršil tudi razgovor Stresmanna z dr. Benešem, ki sta se pa sestala slučajno. »Lokalanzeiger« javlja, da je sestanek vodil k nadaljnjemu razčlenjenju stališča posameznih udeležencev konference. Ni pa še govora o zblizanju nasprotujočih si stališč.

BERLIN, 10. okt. Iz Locarna javljajo, da je českoslovaški zunanji minister dr. Beneš prinesel s seboj že gotov »načrt« nemško-českoslovaške pogodbe. Načrt se veda nemškimi delegatom še ni znan, ker je bil sestanek obeh zunanjih ministrov v hotelu pri miru le slučajen. Vendar pa trdi, da se načrt naslanja na razsodilno pogodbo med Poljko in Českoslovaško.

PROCES RADIĆ UMORA MATTEOTIJA.

Duševni povzročitelj oproščen, najeti morilec pridejo pred poroto.

RIM, 9. okt. Državno pravdnništvo je danes obvestilo obtožence iz procesa Matteotti o izidu kazenskega postopanja. Rossi Marinelli, Filippelli, ki so bili osumljeni kot duševni povzročitelji umora, so bili z ozirom na ukaz o zadnji amnestiji oproščen, dočim pridejo de-janski krivci Dumeni, Volpi, Malaeria in Povernomo pred poroto. Obtoženi bodo umora pod obtežilnimi okoliščinami, ker so umorili poslanca parlamenta, ki je vršil dolžnosti svojega mandata.

TUDI CHAMBERLAIN OPTIMIST.

Sestanek med njim in nemškim kanclerjem.

LOCARNO, 9. okt. Chamberlain je obiskal včeraj popoldne državnega kanclerja dr. Luthra, ki mu je obisk vrnil še tekom istega večera. V splošnem vlada utis, da so se vršile važne predpriprave za današnjo sejo. Chamberlain je sprejel včeraj tudi zastopnike angleškega tisa in jim izjavil, da je optimistično prepričan o izidu konference.

DRŽAVNO POSOJILLO OD JUGOSLOVANOV V AMERIKI.

Radićevi načrti.

BEOGRAD, 10. oktobra. Sinoči je konferiral Stjepan Radić z zunanjim ministrom. Po konferenci je izjavil, da je bilo obravnavano tudi vprašanje zunanje-

BORZA.

CURH. (Avala), 10. oktobra. (Izv.) Pariz 23.88½, Beograd 9.23, London 55.10½, Berlin 123.45, Praga 15.37, Milan 20.76, Newyork 518, Dunaj 73.15, Brüssel 23.50, Budimpešta 0.00726.

Dr. Ljudevit Pivko:

Kako gledam na preobrat Radićevcev

Preobrat nekdanje Hrvatske Republikanske Seljačke Stranke je brez dvoma najvažnejši politični dogodek letošnjega leta. Naši skeptiki so začetkom maju z glavami, ker niso mogli verjeti v iskrenost nove politike, ki jo je javil Pavle Radić v našem govoru dne 27. marca v Narodni Skupščini; drugi so pa rajši smejali vsi pokret, povdarjajoč motive, koji so napotili Stipico Radića, da pokuša spasiti svojo glavo. Ali so bili motivi bolj osebnega ali bolj gospodarskega značaja, je danes postranska stvar. Prehod hrvatskih mas iz republikanstva na državno jugoslovansko polje nam je treba motriti iz vidikov realnega političnega položaja, v katerem se nahaja po omenjenem hrvatskem preobratu država. In tu moramo konstatirati dejstvo, da je nastopilo po radićevskemu preobratu znatno olajšanje in pomirjenje ne le na Hrvatskem, kjer je neznozna protidržavna propaganda izgubila svoje ostre osti, temveč tudi pri nas v sosednjih pokrajinah in po vsej državi. Danes ni več možno, da bi sovražni elementi rovarili med nami in kazali neukemu narodu na bližnji razpad kraljevine, kakor se je godilo vsa leta dosedaj. Ljudstvo ne dvomi več o krepki eksistenci naše države in celo miadžarini in nemškutarji v naših obmejnih po-

Nocoj v soboto ob 20. uri

vsi zavedni Jugosloveni v Narodni dom k

AKADEMIJI

Jugoslovenske Matice — za našo Koroško!

Jugoslovenska Matica: vsem in vsakemu!

Kdor ljubi svojo zemljo, kdor ljubi svoj rod **pomni**: našo zibelko **Koroško**, ki nam je bila vzeta z lažjo in prevaro **zahtevamo nazaj!**

Vsi Jugoslovani zato jutri v nedeljo, dne 11. oktobra na manifestacijo!
Zbirališče: Trg svobode ob pol 9. uri.

Ob petletnici koroškega plebiscita

Laži-plebiscit

Iz svojih spominov na koroški plebiscit objavljam prepis svojega poročila na merodajno mesto, za katero so mi dale povod neprilike in težkoče ob ustanavljanju občinskih glasovalnih odsekov tekoma meseca septembra 1920:

Koj ob prihodu prvih članov medzavezniške komisije sem spoznal, da oni niso sposobni za posel, ki jim je izročena iz jednostavnega vzroka nepoznanja jezika. Bele vrane med njimi znajo po par jugoslovanskih besedi, vsi drugi pa nimajo niti najmanjšega pojma o našem jeziku. Prisiljeni so bili tedaj in so še sedaj upotrebljavati v obveščanju s prebivalstvom pisa A nemški jezik, v kolikor tega znajo. To znači, da morejo, kadar gre za obveščanje s preprostim narodom, govoriti le z našimi nasprotniki, z našimi ljudmi pa v obče ne ali le zopet v jeziku nasprotne stranke. To dejstvo mora na koncu dovesti do tega, da so člani komisije bolj razpoloženi nasproti našim nasprotnikom in nazadnje dobijo nekatere simpatije do teh ubogih priganjačev — kot teke skušajo pokazati se jim — v tem ko se v obveščanju z našimi ljudmi čutijo ženiirane že vsled samega dejstva, da z njimi ne morejo govoriti drugače kakor v jeziku njegovega nasprotnika, pa jim zato vsaka prilika, kjer se mora pokazati ta njihov nedostatek, postaja neprijetna.

Dogaja se, da se člani komisije sami med seboj ne morejo razumeti. Z otvortivjo demarkacijske črte in uvedbo prostega blagovnega prometa se je vsled držanja članov medzavezniške komisije v tem pogledu našim nasprotnikom dala vsa prilika, vpeljati orožje za teroriziranje našega ljudstva, dala prilika za prost, nemoten uvoz blaga v podkupovalne namene. Komisija je sicer sama razglasila, kako je podkupovanje s takim blagom kaznjivo, vendar pa vse stori, da Nemcem olajša uvoz takega blaga in njega razpečevanje v podkupovalne namene. Zato večne intervencije od strani medzavezniškega okrajnega sveta v Velikovu v prilog takemu propagandnemu blagu.

Ves način priprave za plebiscit je nazadnje še posebno premaknil torišče za plebiscit, kjer je imelo odločevati le število glasovalcev, v smeri na neodločanje večje ali manjše inteligence in kulturnosti v poštev prihajajočih dveh strank.

Mi smo sprejeli plebiscit na podlagi brojevne premoči, ne pa na podlagi kulturne premoči.

Takega plebiscita, kjer naj odloča večja ali manjša kulturnost, mi nikdar ne bi bili mogli sprejeti in bi tudi nikomur a misel ne bilo prišlo, predpisovati ga nam, ko ves svet in mi sami dobro vemo, da je naše ljudstvo napram nemškemu in nemško mislečemu življu v deželi daleč zaostalo. Saj je vsa politika zadnjih desetletij v Avstriji šla za tem, da nas obdrži v temi nevednosti, baš zato, da bi mogel nadkriliti nas sovražni element, pa preko nas nadaljevati svojo pot na jug in vzhod.

Cela priprava plebiscita z upeljavo enakobrojnih zastopnikov v občinskih glasovalnih odsekih je kulturi in gospodarski nadmoči naših nasprotnikov dala zelo velik in povsem neopravičen vpliv na rezultat plebiscita v našo škodo.

Vedno mi govore člani medzavezniške plebiscitne komisije o tem, kako so nemški člani vedno na delu v teh odsekih, kako znajo vsi čitati in pisati, kako so inteligentni, kako v vsakem oziru nadkriljujejo naše, kako je naše treba šele s polja klicati in podobne stvari.

Mi odklanjamo match kulture in inteligentnosti, ki se nam nudi mesto plebiscita.

Kontrolno nad našo administrativno in sodno upravo naj vodi možje, ki o teh stvareh nikakega pojma nimajo in so samo vojaki.

V enem ali drugem slučaju je morda res, da za presojo pravice ali nepravice zadostuje naravni čut in zdrav razum, vendar se mi zdi, da je tak način kontrole brez poznanja pravnih in upravnih načel kontroliranih oblasti opravičen nasproti kakim ubogim šrotam zamorcem, ne pa nasproti narodu, ki ima vendar že svojo od mednarodnega prava priznano zakonito državno ureditev.

Če končno omenim, da je mnogo nepotrebne in skoraj bi rekel, smešne razdraženosti v plebiscitni atmosferi nastale vsled občutljive vojaške rivalitete radi možnosti ali nemožnosti postopanja kot najvišja oblast v plebiscitnem ozemlju in da bi take osebne občutljivosti ne sme imeti upliva na tako resno politično stvar kakor je naš plebiscit, pridem do zaključka, da bi najzgodnejše bilo, ko bi moglo šefu medzavezniške plebiscitne komisije suzerirati se, kako dobro in edino prav bi bilo, če komisija sama še pravočasno odide, kako je ona sama s svoje nesposobnosti in s svojim postopanjem vse šanse za čist, nepristranski plebiscit uničila, in kako naj bi komisija srca to svoje spoznanje poročala v Pariz, pa zprosila svoje vlade, naj jo kot nesposobno za izvedbo čisti!

stega, nepristranskega plebiscita odpo-kličejo, predno se pokažejo težke posledice njenega zagrešenega postopanja.

Ker so z druge strani pač že vsi člani medzavezniške plebiscitne komisije imeli priliko dognati in na licu mesta prepričati se o pravem brojevnem stanju stanovništva z etnografskega stališča, to naj svojim vladam predlagajo, naj te odločijo, da se pas A v svoji celoti brez plebiscita priklapi Jugoslaviji!

Dr. Šubelj.

Naši plebiscitni shodi

Važno propagandno sredstvo so nam bili shodi. Kako skromni so bili s početka! Ko so po nezadostni naši zasedbi Nemci z vseh strani organizirali v maju 1919 upor in prepodili maloštevilne naše četaše preko mej, so počenjali nemški folksverovci v svoji pobesnelosti tako grozodejstva, da so bili koroški Slovenci, tudi potem ko je naše vojaštvo zopet zasedlo velik del ozemlja, v nečuvenci in vendar veliki zmedbi in potrtosti. Strah, ki so ga pravkar prebrali, nezaupanje v trajnost vojaškega našega uspeha, ogromna gospodarska škoda vsled obeh ofenziv, grožnje, da se bodo folksverovci vrnili in se še huje maščevali, pomanjkanje ugodnih oseb, ki bi jim svetovale in jih tolažile: vse to je porazno uplivalo na naše ljudi. Tedaj je nastopil general Maister in se izkazal izbornega organizatorja. Komaj so bile vojaške operacije završene, že se je (2. julija 1919), ustanovil Narodni svet, ki je med drugim smatral za svojo dolžnost s pomočjo shodov, manjših in večjih viliti poguma in samozavesti v naše ljudi, da bodo videli, da niso osamljeni, temveč da stojijo ogromne množice za njimi. In tako so se vršili shodi neprestano, nekateri samo za zaupnike v malih sobah, drugi večji za ves okoliš, poleg teh pa še veliki manifestacijski shodi, kamor so prihajali ljudje iz najhobli oddaljenih krajev. Izkoristili smo vsako priliko, ko se je zbiralo več ljudi ali na sejnih ali na cerkvenih prireditvah, da so nastopali naši govorniki.

Prvi veliki shod smo poskusili 15. avgusta 1919 v Sinčevsi. Na velikem travniku je bil postavljen ličen oltar, sam ljubljanski škof je služil mašo, nato je nastopil z velepatritotičnim govorom in potem so nastopali govorniki, drug za drugim, ljudje pa poslušali in vztrajali preko poldneva do mraka, ko je 24. govornik (pač rekordno število)

končal svoj govor. S tem shodom je bil led prebit in z novim veseljem smo šli na novo delo.

Takih velikih shodov je bilo še mnogo. Nekateri so bili impozantni ne le po ogromnem številu domačinov Korošcev, dočim smo bili v začetku še navezniki na pomoč iz Slovenije, tudi učinkoviti so bili po svoji slikovitosti. Karkoli smo menili, da utegne sugestivno uplirati, vse smo uporabili. Poleg zunanjih govornikov so nastopali polagoma tudi Korošci v domačem narečju, priprosti fantje in možje, včasih tudi dekleta v narodni noši. Govore jim je sestavil g. Kompoljski, vmes je kmetski zbor kako koroško zapel, tako da je vladalo krasno razpoloženje. Med tem pa so besede padale v pripravljena srca, bodrile, vile in podžigale. Zadnji tak manifestacijski shod je bil nekaj tednov pred plebiscitom. Šlo je za protest proti odprtju demarkacijske črte. V skrbih smo bili, ali se nam shod posreči. V Velikovu, najbolj zagrozenem nemškem središču, v pričo odbora antantne komisije! Ko so se bližala napovedana ura, smo s strahom in upom gledali z razglednega mostička, ali se na cestah nič ne zgane. In glej, tam se je pokazal v daljavi kmetski voz, ves poln, potem drugi in tretji, na to pa so prihajali peši v večjih in manjših grupah: vedno bolj so naraščale, razločevali so se posamezni glasovi, narodne pesmi, veseli vriski. Tako so prihajale množice peši in na okrašenih vozovih na prostorni glavni trg, odločen in samozavesten je bil njih korak, neštivilne tablice so kazale, kdo so in odkod, vmes so se koštile narodne noče. Nam pa so se prsi širile, ko je bil ves trg poln tičoglave množice, ki je sprejemala vsako besedo govornikov, raz avto mogočno donečih, kakor n. pr. ko je govoril naš Amuš. Kdor je take shode pripravljaj, videl in doživel, bo pač z nevoljo zavrnil pavšalni ožitek, češ da se je s takimi shodi preveč veseljal. In kdor je videl naše zadnje shode in vedel, da so rezultat vsestranskega dela, ni mogel dvomiti o naši zmagi. Taka je bila situacija, predno je začela antantna plebiscitna komisija s svojim razkrajajočim delom.

Zgodovinska seja

Bilo je dne 23. julija 1920, torej dobra dva meseca pred plebiscitom, ko smo imeli v Borovljah sejo, kjer je naša plebiscitna delegacija tolmáčila. A pobijala angleški predlog, naj bodo občinski

Nedeljski podlistek:

Ljubezen močnejša od smrti

Florentinska novela iz XV. stoletja.
D. S. Merežkovski. (Prevel — ob).

— Bodi kdorkoli, duh zemeljski ali nebeški, izgini, umakni se tja, od koder si prišel, kajti zaman hoče prestrašiti tistega katerega razum je obsijan s svetlobo višje filozofije. Lahko premotiš moje telesne oči, toda nikdar duševnih. Pojdi v miru pod svod Hada — mrtva k mrtvim!

In zaprl je okno s trdnim prepričanjem, da ga ne bo odprl, četudi bi trkale cele legije stokajajočih prikazni.

A Ginevra je šla dalje in je kmalu zagledala hišo svoje matere kajti bila je v bližini Starega trga.

Monna Ursula je klečala pred križem, a poleg nje fra Giacomo, bledega lica, upadlega od posta. K njemu je livgala poglede polne groze.

— Kaj naj storim, moj oče? Poma-

gajte! V moji duši ni miru ni molitve. Zdi se mi, da me je Bog zapustil, in da je moja duša obsojena v propast.

— Pokori se, pokori se Bogu v vsem, do smrti, — ji je govoril menih, — no razburjaj se, pomiri telesni glas, kajti tvoja neizmerna ljubezen do hčerke je telesna, ne duševna. Ne jokaj, ker je umrla telesne smrti, ampak vzdihaj, ker je odšla k sodbi vseumogočnega brez kosa, kot velika grešnica.

V tem se oglašil trkanje na vratih.

— Mamica, mamica, jaz sem... pusti me k sebi!

— Ginevra! — je zakričala monna Ursula in hotela pohiti proti hčerki, toda menih jo je zadržal:

— Kam hočeš? Neumnica! Tvoja hči leži v rakvi in ne bo ustala pred strašnim sodnim dnem. Zli duh te samo skuša z glasom tvoje hčerke, z glasom krvi in tvojega telesa. Kesaj se, moli, dokler ni prepozno, moli za sebe in za grešno Ginevrino dušo, da ne propadete obe v večnem prokletstvu.

— Mamica, ali ne slišiš, ali ne poznaš

mojega glasu? Jaz sem — živa, a v mrtva!

— Pustite, oče, pustite me...

Tedaj je fra Giacomo dvignil roko in šepnil:

— Idi in pomni: v propast obsojaš ne samo sebe, ampak tudi dušo Ginevre. — Bog te bo prokel v življenju sedanjem in bodočem!

Menihovo lice je bilo polno tolike mržnje, oči so mu vzplamtele s takim ognjem, da se je monna Ursula ustavila preplašena od groze; sklenila je roke k molitvi in mu padla obnemogla k nogam.

Fra Giacomo se je obrnil k vratom, prekrizal se z znamenjem križa in dejal:

— V imenu Očeta, in Sina, Svetega duha! Zaklinjam te s krvjo Križanega, izgini, izgini, umakni se, zli duh! Naš kraj je svet. Gospod ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas vsega hudega.

— Mamica, mamica, usmili se me, umrla bom...

Mati je še enkrat vztrepetala, izgnala roke proti hčerki, s kakor smrt ne-

izprosní frater jo je zgrabil za nje.

Tedaj je Ginevra zdrsnila na tla in čuteč, da bo zmrznila, skrčila kolena, jih objela z rokama, sklonila glavo in sklenila, da ne ustane in da se ne gane poprej, predno ne umrje. »Mrtvi se ne smejo vračati k živim«, je pomislila in se istočasno spomnila Antonija: »Mar bi me tudi on odpodil? Na njega je mislila že poprej, toda zadrževala jo je sramežljivost, kajti k njemu ni hotela sama, v noči, kot žena drugega. Sedaj ko je živim mrtva — mar ni to vseeno?

Mesec se je skrčil; gore pokrite s snegom, so se belile v jutranjem nebu. Ginevra je vstala s praga svoje matere. — Ker ni našla zavetišča pri sorodnikih, je šla k tujcem.

Messer Antonio je delal vso noč pri svetlobi, ki jo je dajalo ognjišče, v delavnici nedaleč od Ponte Vecchie, voženi kip Ginevre. Ni opazal, kako so minevale ure, kako se je pojavila v okroglih okvirjih oken mrzla svetloba modrega zimskega jutra. Umetniku je pomagal dober dijak Bartolino, sedemnajstletni mladenci, svetlolas in lep kakor dekle.

(Konec prihodnjč.)

SUKNO ZA PLAŠČE, RAGLANE, SUKNJE V VSEHMODNIH BARVAH

JESENSKE NOVOSTI 1788
v original angleškem suknu
v veliki izbiri se kupi najceneje pri
FRANC MASTEK, MARIBOR, GLAVNI TRG 16

Carinske malverzacije v Mariboru

Kaj je dozdej dognala preiskava?

Maribor, 10. okt.

Poročila raznih listov, kakor tudi naša poročila o velikopoteznih malverzacijah pri tukajšnji carinarnici ne odgovarjajo dejstvu, vsled česar objavljamo danes, kolikor je radi preiskave, ki se ni končala, dopustno.

Dolgo časa se je govorilo o nekorektnih manipulacijah pri mariborski carinarnici. To je dalo povod strožjemu nadzoru nad sumljivimi ljudmi. Nedavno pa se je v jedilnem vozu brzovlaka Maribor-Dunaj pletel pogovor, iz katerega se je posnelo, da ima tukajšnji spediter A. Hobacher zveze s spediterjem na Dunaju v II. okraju Taborske strasse. Dalje, da blago, ki prihaja v Maribor, ni treba tihotapiti, ker gosp. A. Hobacher poskrbi za to, da se blago niže ali pa sploh nič ne carini. Tukajšnji polic. komisariat je tudi doznal, da prispeta dva pošiljati blaga in sicer ena 23. a druga 26 paketov, o katerih se je sumilo, da bodo carinirani nepostavno. Na podlagi tega je bilo odredjeno strogo nadzorovanje. Dne 1. t. m. je v resnici prispelo pričakovanih 22 paketov v skladišče tukajšnje carinarnice. Takrat je policijski komisar odredil, da se zapre vse, kar je živega v spediterji A. Hobacherja. Aretirani so bili: V. Hobacher, prokurist in vodja speditrije, Preprotič, uradnik speditrije in Hobacher H. ter carinik Knez. V zaslišanju je bila predvedena tudi uradnica imenovane tvrdke in izvršena je bila na njenem domu v Ptujcu hišna preiskava, ki ni dognala ničesar, vsled česar treba najodločneje dementirati vse vesti, ki so krožile, da je ona izdala iz maščevanja umazano zadevo svojega šefa. Zaslišano je bilo tudi ostalo osebje, a kasneje izpuščeno.

Ana Hobacher, fiktivna lastnica speditrije, je bila radi suma soudeležbe tudi aretirana, a so jo vsled pomanjkanja dokazov izpustili.

Potom zaslišanj se je ugotovilo, da sta Viljem Hobacher in Nafusi Rafajlo, lastnik tvrdke »Nafusi i Halpern« v Draškovičevi ulici 33 v Zagrebu, do-

bavljala blago iz inozemstva, ki so jima ga cariniki carinili po znižani tarifi. Navajali so namreč drugo vrsto blaga mesto onega, ki so ga pošiljate faktično vsebovale. Obvestilo se je tukajšnje glavno carinarnico in komisijonarno pregledalo pakete, ki so bili vsi pravilno ocarinjeni. Vendar pa se je našlo v spediterji A. Hobacher mnogo carinskih pobotnic od poštanske carinarnice. Med njimi je bila ena za pet paketov »pamučne robe«, došle z Dunaja na firmo H. za nekega trgovca iz Sente, ki ni o tem nič vedel. Eden od teh paketov je bil v Mariboru, dočim so šli ostali štirje pomotoma mesto na lastnika Nafusi in Halpern, na neko drugo tvrdko. Komisijonarno je bilo ugotovljeno, da vsebujejo šipke in ne bombaževino. Vsled napadnega deklariranja je pri cariniraju nastala diferenca 100—150.000 Din. Sličnih slučajev je bilo več in je dokazano, da so dobivali carinski organi ogromne vsote denarja in da so celo sami na svoj račun tihotapili blago. Pri nekem cariniraju se je urinila napaka za nič manj kot za 200.000 Din. Tudi tega spediterja je doletela ista usoda.

Do danes je aretiranih 11 oseb. Trije bratje Hobacher, 6 carinikov in Nafusi Rafajlo. Od aretiranih carinikov je eden z Jesenice in eden iz Dravograda, ostali 4 so iz Maribora.

Z czirom na to, da se vrše podobne malverzacije že od leta 1923 in da se vrše enske manipulacije tudi v drugih krajih, je država oškodovana za enormne svote.

Velik uspeh, ki ga je imela nenadna preiskava, je v veliko zadoščenje vsem trgovcem, posebno pa še carinikom, ki so izgubljali v družbi nekorektnih kolegov svoj ugled.

K tej aferi moramo pripomniti še nekaj. Carinski revizor A. Blažon je namreč stori samomor ravno v času, ko je bila preiskava v polnem teku. Vsled tega so mnogi domnevali, da je tudi on v zvezi s to afero, vendar ne zadeva njegovega sum in ne bi bil niti zaslišan. Vzrok samomora je živčna bolezen.

m Maribor ne dobi avtomatične telefonske centrale? Kakor čujemo, je bila avtomatična telefonska centrala, določena iz nemških reparacij za Maribor, sedaj poslana v Novi Sad, Maribor pa baje dobi novo, boljše opremljeno navadno centralo.

m Avtoomnibus-promet do Zg. Poljskave? Izvemo iz krogov snujoče se avtoomnibus družbe, da namerava uvesti vožnjo do Zg. Poljskave.

m Cesar Janez se zopet pojavlja. Minoli četrtki se je mudil v Mariboru in obiskal tudi razne klerikalne veličine. Hudomušni ljudje hočejo naiti zveze s klerikalnimi sluhmi po vladnih stolčkih. Nas stvor dalje ne zanima.

m Prihodnji uradni dan Trgovske in obrtniške zbornice se vrši v Mariboru v torek dne 13. t. m. dopoldne (mesto v sredo), na kar se opozarjajo vsi zainteresirani.

m Cel voz svinjskega mesa zaplenili so danes na trgu nekemu špeharju, ker se je ugotovilo, da je meso smrdelo. Meso so prepeljali v klavnico, kjer ga bodo natančno preiskali.

m Vsled jutrajšnje koroške manifestacije se premesti trg iz Glavnega trga na novi glavni trg.

m Policijska kronika. Od petka na soboto so bile izvršene 4 aretacije in vloženi 30 prijav, ki zadevajo največ prestopke cestno policijskega in avtomobilskega reda.

m Tatvine. Na glavni pošti je včeraj neznanec ukradel M. Ludoviku dežnik, vreden 40 Din. — E. Amaliji je včeraj nekdo ukradel iz zaklenjene kuhinje nariho v vrednosti 700 Din. — Neki L. Cijki, natakari, je izginila ženska suknja, vredna 500 Din.

m Prekinitev električnega toka, ki je bila določena za 11. t. m., se preložila na prihodnjo nedeljo 18. t. m. od 7.—15. ure.

m Pouk v stenografiji in sicer slovenski, hrvatski in nemški (novi, v Nemčiji uradno uvedeni sistem »Einkheitstenographie«) daje prof. Rakuša (Drž. trgovska šola, Zrinjskega trg 11). Honorar za uro 5 Din. Prijave se sprejemajo dnevno.

m Zahvala. Pevsko društvo »Luna« izreka tem potom najlepšo zahvalo vsem cenjenim damam in gospodom, ki so sodelovali na tigratvi dne 3. okt. S posebno hvaležnostjo se morajo omeniti tudi ravnateljstvo vinarske šole in gg. Gla-

vič, Frid. pl. Michl, L. Kekec, Rupena, Kos, dr. Schmiederer, R. Murauš ter Ivan in Jakob Visočnik, ki so s podarjenim grozdom omogočili dobro uspešno prireditve. Odbor. N 181

m Dvomešni večerni tečaj za šivanje oblek priredi Mariborsko slovensko žensko društvo, odsek za pospeševanje domače obrti, ako se oglasi dovolj udeleženk. Prijave se sprejemajo do 15. oktobra v trgovini g. Zlate Brišnik v Slovenski ulici, kjer se dobe tudi natančnejša pojasnila. 186

m Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico, vabi vse hišne posestnike, da pristopijo k društvu kot člani. Treba je, da skupno nastopamo za naše pravice in da dosežemo tudi znižanje neznosnih davkov. Članske izkaznice izdajajo se vsak dan tudi ob nedeljah in praznikih v društveni pisarni Gregorčičeva ulica št. 8 od 10. do 12. ure 185

m Danes v soboto veliki koncert v Grajski kleti z izbranim programom. 2166

m Kavarna mestni Park. Ni res da je zaprta. Dnevno svira prvovrstni Duo Schmitt - Herceer od 21. do 2. ure. 2175

m Kavarna Evropa. Dnevno svira in poje znana ruska kapela Komarov od 20.30 do 2. ure. 2174

Dr. med. Klara Kukovec
ordinira zopet 2128
Gospiska ulica 2, od 9—11 ure in 2—4 ure

Razno

— Likvidacija nemškega imetja v Jugoslaviji. Začetkom tega meseca je nesano razsodišče v Zenevi izreklo sodbo v sporu med Jugoslavijo in Nemčijo radi likvidacije imetja nemških državljani v Jugoslaviji. Sodišče je vztrajalo na svojem stališču, da Jugoslavija ni nova, ampak stara država in da radi tega svote, izvršajoče iz likvidacije nemških posestev v Jugoslaviji, ne pripadejo lastnikom, ampak reparacijskemu kontu. Jugoslavija pridobi s tem več milijard dinarjev. Tudi drugo sporno vprašanje je bilo rešeno na korist Jugoslavije. Likvidacije izvršene na podlagi starih srbskih vojnih zakonov pred uveljavljenjem versailleske pogodbe, ostanejo v veljavi. Za Jugoslavijo torej ne pridejo v poštev določbe členov 297 in 305 versailleske pogodbe.

— Veliko odkritje češkoslovaške arheološke misije v Mali Aziji. Vodja češkoslovaške arheološke ekspedicije v Mali Aziji, univerzitetni profesor dr. Hrozny, je te dni brzojavil predsedniku Masaryku: »Češkoslovaška arheološka misija v Mali Aziji je izkopala v Kulsepi pri Kaisariji hetitsko mesto, ki se nahaja na visokem nasipu, s svetliščem iz III. stoletja pred Kristom. Vest o uspehu je izzvala velik interes v strokovnih krogih.

— Morilec, ki ga je pokla vest. Pri redarskem ravnateljstvu v Zagrebu se je te dni javil človek, ki ga je grizla vest in ki je izpovedal, da je pred 4 leti izvršil roparski umor. Človek se zove Franc Ban, rojen l. 1895 v Višnjišči Kotar Ivanec na Hrvatskem, popraj pek in mlinar, sedaj trgovski pomočnik. Izpovedal je, da ga je njegov sedaj že pokojni stric Janez Ban, nadmlinar v Heroegovini, nagovoril, naj gre v Veliko Gorico in tam umori in oropa mlinarja Kosana. On pa je šel in šel v spremstvu Antona Nežića. S Kosanom sta govorila o nakupu mlina in je Kosan vzel njuno ponudbo za resno. On in Nežić sta šla za nekaj časa ven, čig da se vrata dvoroviti. Ban pravi, da je hotel opustiti umor, da je pa Nežić šel vanj. Ko sta se vrnila v sobo, je on (Ban) Kosana ustrelil. Nežić pa je z udarci omamlil Kosanova ženo. Oropala sta mlinarjevo stanovanje in pobegnili. Nežića so pozneje dobili in je bil obsodjen na 7 let težke ječe. Ban je na takrat pobegnil in se je sedaj prijavil.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom s s m o „Vilfanov čaj“ kar priznava vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah! Proizvaj: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Illica 204. A. 1448

— Značilna papeževa odredba. Za predstoječe volitve v češkoslovaški parlament je papež odredil, da ne sme kandidirati noben menih, izmed ostalih duhovnikov pa le oni, ki so bili že dozdej posv.uci. Za češko klerikalno stranko je to precej hud udarec. Čudno je je, da g. papež ne obravnava tozadevno vseh držav enako.

Občinstvo mesta Maribor!

Danes in jutri manifestiramo za našo Koroško! Sirom vse kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sta ta dneva posvečena pravici naših bratov, ki so ostali še nezdruženi z materjo Jugoslavijo. Da pokaže tudi naše staroslavno avtonomno mesto Maribor svojo ljubezen do koroških bratov, pozivljam meščanstvo, da razobesi raz hiš narodne in državne zastave in s tem manifestira za našo skupno narodno in državno stvar.

Dr. Leskovar m. p.,
župan.

Mariborske vesti

Maribor, 10. oktobra 1925

Koroški dan v Mariboru

m Akademija Jugoslovanske Matice v soboto dne 10. oktobra. Opozarjamo, da se vstopnice dobijo v predprodaji v trgovinah Vilko Weizl, Zlata Brišnik in obeh prodajalnah Tiskarne sv. Cile. Vstopnina: sedeži po 15 in 10 Din, stojlišča po 5 Din, dijaki po 2 Din. Začetek točno ob 8 uri.

m Opozorilo društvom in korporacijam. Zbiranje k manifestaciji se vrši v času od 1/2. do 9. ure. Prosimo, da se drži točnosti, ker bi poznejše prihajanje društev zelo motilo in kvarilo spreved. Vrhovno vodstvo rediteljev in spreveda ima g. Stabej, ravn. borze dela. — Spreved se ustavi pred stanovanjem g. generala Maistra za 10 minut. Prosimo nujno, da se red spreveda ob tej priliki ne kviri. — Vrhovno vodstvo.

m Kluba dobrovoljcev in rezervnih oficirjev se pozivljata, da se jutri skupno vdeležita manifestacije v cvilu z znakom. Zbirališče ob 1/2. uri na trgu Svobode vogal Grajske kleti. Predsednik Kluba dobrovoljcev. Predsednik Kluba rez. oficirjev.

m Pevski zbori pri nedeljski manifestaciji. Zbirališče pevcev mariborskih in okoliških društev na Trgu svobode točno ob 1/2. uri zjutraj, odkoder korporativno odkorakajo pod vodstvom g. Premrou-a k manifestacijskemu sprevodu. Pevci ostanejo v sprevodu skn-

paj. Pred magistratom se zapoje pesem »Gor čez izaro«. Prosimo točne udeležbe.

m Klub jugoslovanskih dobrovoljcev poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo jutrajnje manifestacije za Koroško in sicer z znakom.

m Slovensko obrtno društvo pozivlja svoje člane, da se jutri v nedeljo polnoštevilno udeležijo manifestacijskega obhoda za Koroško. Zbirališče v Miloš Obiličevi ulici ob 9. uri predpoldan.

—□—

m Veliki župan g. dr. Pirkmajer nastopi dne 12. t. m. svoj redni letni odmor. V njegovi odsotnosti vodi posle velikega župana g. dvorni svetnik dr. Staré.

m Smrtna kosa. Umrl je včeraj v javni bolnici postajni sluga Anton Građišnik, star 44 let; v Maistrovi ulici 17 pa lesorezec Mihael Schwerz, star 54 let, vsled kapi.

m Nov korak za omiljenje stanovanjske bode. Čujemo, da si je te dni posebna komisija ogledala temelje začetne stavbe mladinske kazalnice na desnem bregu Drave, in da se namerava na teh temeljih prileti graditi veliko stanovanjsko poslopje z nad 40 stanovanji za kazniliške paznike. Z gradnjo bi pričeli spomladi. Iskreno pozdravljamo to namero in upamo, da se bo čez leto dni dvignila tam mogočna nova stavba.

m Koncert vojne muzike v parku. Namesto v nedeljo 11. t. m. je koncert vojne muzike v parku danes v soboto 10. t. m. od 1/2. do 1/2. ure zvečer.

m Poslovilni večer Mitrovičevih. Na simfonijskem koncertu, ki ga priredi Narodno gledališče in ki se vrši v veliki Götzovi koncertni dvorani, kot poslovilni večer ravnatelja opere g. A. Mitrovičeva, sodeluje iz prijaznosti znana virtuosinja na violini ga. Brandlova ter več odličnih članov orkestra Glasb. Matice, kakor tudi več drugih mariborskih glasbenikov, ki bodo znatno ojačali gledališki orkester, ki je sestavljen, kakor znano od glasbenikov mariborske vojne muzike. Zanimivi Beethovenski program, kakor tudi pomen tega večera, vzbujajo veliko zanimanje v publiku, tako da je že sedaj — dasi koncert še niti ni plakatiran — prodano veliko število vstopnic. Koncert se vrši v soboto dne 11. tm. Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni vsak dan od 9. do 12.30 in od 3. do 5. popoldan.

Rifanci bodo morali kapitulirati. Včerajšnji pariški dnevnik prinaša poročila o blokadi Rifa, ki so jo izvršile francoske in španske čete. Istočasno poročajo, da bodo morali Rifanci v najkrajšem času kapitulirati, ker jim primanjkuje municije in živeža.

Velika stavka v češki tekstilni industriji. Po poročilu iz Prage se je stavkovno gibanje v severočeški tekstilni industriji pootrilo. V 18 obratih stavka 3000 delavcev. V Sluknovu in Libercih so se delavci posameznih volnenopravilniških podjetij pridružili stavkajočim.

Ruski demanti. Sovjetsko poslanstvo v Parizu dementira trditve nekaterih inozemskih listov, da je Čičerin predlagal za časa bivanja v Varšavi in Berlinu Nemčiji in Poljski, da ustanovijo zvezo z Rusijo. Ravnotako so neregularne vesti, da se sovjetska vlada upira in da ovira zблиžanje med Francijo in Nemčijo. Sovjetski posl. lahko kategorično dementira vse slične verzije, ki so jih v zadnjih dneh razširjali getovi listi. Sovjetska politika stremi za pacifikacijo in zблиžanjem vseh držav in se lahko samo raduje, če pride do stabilizacije Evrope na solidni bazi.

Italijanski socialisti ne priznavajo porodbe med industrijaleci in fašisti. Socialistična »Confederazione generale di lavoro« v Milanu objavlja, da dogovora med industrijaleci in fašistovskimi strokovnimi organizacijami ne priznava in da ta dogovor ne veže Zveze (Confederazione).

Prosvetno gibanje

Odbor Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast se je v svoji seji 8. t. m. sledeče konstituiral: predsednik Aton Skala, tajnik Ivan Robnik, blagajnik Herman Vidmar, knjižničarja dr. Maks Kovačič in Maks Dominkuš, referent za predavanja Vekoslav Spindler, referent za prireditve Ivan Kežar, nadzorstvo Drago Humek in dr. L. Boštjančič.

Resna beseda o nalogah Zveze kulturnih društev. G. Janko Lešničar, ravnatelj Zadr. zveze v Celju, je poslal na ustanovni zbor ZKD v Mariboru sledeči dopis: Ker sem službeno zadržan (imam v nedeljo dne 4. oktobra povodom ustanovitve prve prekmurske živinorejske zadruge v Nedelici zadr. zveze predavanje), si dovolim tem potom kot večletni predsednik bivše Zveze narodnih društev za Stajersko in Koroško pozdraviti kar najpriljubljenejši ustanovitev Vaše prosvetne organizacije z željo, da bi pomagala voditi naš narod po njegovem političnem osvobodjenju tudi do duševne svobode. Ob tej priliki bi si dovolil nekaj kratkih opazk. Zveza bode delovala i sama i potom svojih društev po deželi in po mestih, med raznimi ljudskimi sloji. To bi se naj upoštevalo pri vseh prireditvah in pri vseh sredstvih, katera bode rabila Zveza za doseg svojega cilja. Prireditelji in predavatelji se morajo vživeti v milje, v katere nastopajo. K našemu kmečkemu človeku in delavcu na pr. pridi predavatelj kot tovariš, pomočnik, tolažnik; razumevati njegovo vzgojo in naobrazbo in iz to vzgoje ter naobrazbe izvirajoče miselnosti o narodu, državi, gospodarstvu. Odtod ga vodi višje. Vsako prepričanje našega povprečnega človeka s previsokimi in nerazumljivimi krilatnicami, vsako vsiljenje kakršnihkoli nazorov ne vodi do cilja. Istotako, ne preziranje v narodni ukoreninjenosti, njemu svojiskih šeg in navad! Prireditelji in predavatelji, ki bi tega ne upoštevali, bodo imeli slabe rezultate zunanje uspehe, pota do srca in duše naroda pa ne bodo našli. Med predavanji, ki bi si jih kot poznavalec dežele in naroda osobite želel, so predavanja o ljudskem zdravstvu. Ker pri nas nimamo zdravstvenih zadrug, ki v Srbiji že lepo delujejo, mora Zveza to prazlo kolikor možno zaježiti. Zdravstvena stvar našega narodnega življenja je danes v splošnem najslabša, ker jo podpira nevednost in komednost. Jaz bi si upal trditi, da je vprašanje enake pri obleki, perilu, stanovanju, v kmetiškem gospodarstvu in v delavnicah naš najnujnejši kulturni problem, čegar pozitivna rešitev je vredna truda najboljših sinov slovenskega naroda.

Sokolstvo

O Poravnava članarine. Vse one, ki se do danes niso poravnali svojih obveznosti napram društvu, pozivamo poslednjič, da to nemudoma store. Brezbriznost nekaterih v tem oziru nam povzroča nebroj situacij in stroškov, brez ozir na to, da tako postopanje ni sokolsko. Društvo je moralo in je tudi poravnalo svoje obveznosti napram viš-

jim sokolskim edinicam — župni in savez — in to po 30 Din za vsakega vpisanega člana, ne glede na to ali je on družstvu že vplačal članarino ali ne. Čas je torej, da tudi članstvo svoje redne prispevke poravnava. Obenem opozarjamo še enkrat na predložitev prijavnice kakor smo to že ponovno razglasili! Zdravo. Odbor.

O Vse članstvo Sokolskega društva v Mariboru ponovno pozivljamo, da se v sedanjih manifestacijskih dneh za naše Koroško kar najštevilneje udeležuje vseh prireditev in da vsak po svojih močeh prispeva v narodno obrambno namene. Brezpogojno pa zahtevamo od celokupnega članstva, da se udeleži manifestacijskega obhoda v medeljo. Zbirališče od 1/9.—9. ure v Vrazovi ulici na križišču Koroščeve in Majstrove ulice. Ob tej priliki opozarjamo tudi članstvo, da razširja in podpira tisk o Koroški. Predvsem list »Koroški Slovenec« (četrtletno 25 Din), ki je edini v Avstriji našim bratom na razpolago in podpira njih težnje. Nadalje knjigo »Na Koroško«, ki jo je izdala podružnica Jugosl. Matice v Ljubljani (16 Din). V naši društveni pisarni dobite knjigo, Dr. Božič, plebiscit v koroški Sloveniji (2 Din) in Dr. Moravski, Slovenski Korotan (4 Din). Zdravo! Odbor.

O Priprava za vsesokolski zlet Praga 1926. Sokolsko društvo v Mariboru poziva vse članstvo, ki se namerava udeležiti prihodnje leto zleta v Prago, da se čim številneje prikladi v češki tečaj tukajšnje jsl.-čsl. lige. Znanje češkega jezika je za vse posetnike zleta neprecenljive vrednosti. Zato predvideva tudi prosvetni odbor J. S. S. za nastopno zimsko dobo prirejanje kratkih tečajev z uvodom v poznavanje češkega jezika, a to predvsem v manjših krajih, kjer ni drugih ustanov. Tu v Mariboru je pa najboljša prilika podane zgoraj navedenim tečajem. Zato prikladi se nemudoma in obiskujte tečaj točno in redno do koca. Prijave sprejema brat Bureš v Vetrinjski ulici. Zdravo. Odbor.

Sport

Kriza v nogometnem podsavazu. Pod tem naslovom smo te dni objavili dopis, ki se je izkazal pozneje kot mistifikacija. Zato objavljamo danes odgovor tačasnega predsednika LNP g. Josipa Jakliča: 1. Ni res, da je sodajni upravni odbor dobil na glavni skupščini po naključju večino. Mogo je res, da je dobil ogromno večino in po svobodni odločitvi podsavaznih klubov zaupanje in bil izvoljen, da vodi podsavez. 2. Ni res, da imajo v podsavazu člani enega kluba večino, ker v podsavazu ne sede člani klubov, nego športni delavci, ki vrše kot taki v podsavazu funkcije. Na podsavazni glavni skupščini se volijo delavci, ne pa zastopniki klubov v upravni odbor podsaveza. Radi tega je mogoč n. pr. v Zagrebu Hašk zasesti opetovano vsa mesta v podsavazu in v savezu, ker se to ne pojmuje kot zasledba po članih klubov, nego po odbornikih, delavcih. Če ima ASK Primorje danes največje število izkušenih podsavaznih funkcionarjev v vseh ljubljanskih podsavazih, več kakor vsi ostali klubi skupaj ni to krivda, nego njegova zasluga. 3. Pisec notice piše: »Kdor pozna naše lokalne sportne prilike, si lahko misli, da se ta večina ni udeleževala tako, kakor zahtevajo splošni interesi sporta in povprečni interesi podsavaznih klubov.« Očitno dovolj jasno potrjuje splošna sumničenja, ki niso zmožna navesti niti enega konkretnega slučaja protipravilnega delovanja sedanjega upravnega odbora. Zadoštuje navesti, da ni bil vložen proti sklepom sedanje uprave niti en priziv na višjo savezno instanco, kaj šele, da bi bil kak tak sklep razveljavljen. Tudi je ta petorica hotela prepričati, da dobita obe nogometni igrišči v Ljubljani od podsavaznih prvenstvenih tekem enake odškodninske deleže in da se na ta način preneha s prejšnjim praksom, ki je dala zaslužiti igrišču Ilirije tekom enega leta celih 15.000 Din, drugemu igrišču pa borih 300 Din. 4. Ni res, da so bili vsi »odstopajoči« odborniki kaznovani, pač pa je res, da so bili kaznovani štirje odborniki, ker so žalili svoje tovariše v upravnem odboru, očitali jim nezmožnost poštenega delovanja. 5. V podsavazu ni nobene krize, pač pa je na slovenskih nogometnih klubih, da za vselej razčistijo z osebami, ki s svojim postopanjem onemogočajo zdrav napredek nogometa v Sloveniji in ki so ga privedli do današnjega njegovega žalostnega položaja.

Službene objave MOLNP. V nedeljo, dne 11. t. m. se vršijo sledeče tekme: Ob 11. uri predpolodne na Rapidovem igrišču Rapid II : Maribor II, sodnik g. Peheim; ob pol 15. uri na igrišču I. S. S. K. Maribor Rapid I : Merkur I, sodnik g. Klippstätter. Službujoči odbornik g. Amon.

V Murski Soboti Mura—Maribor, sodnik g. Peterka, službujoči odbornik g. Voglar. Tajnik.

T. S. K. Merkur, težkoatletska sekcija. Člani se opozarjajo, da se vrši še ta mesec medmestna rokoborba v Zagrebom. Obisk treninga torej dolžnost. Še neverificirani atleti naj takoj oddajo prijavnice in slike. Upravni odbor.

T. S. K. Merkur. Za jutri napovedane naraščajoče tekme odpadejo radi predpoldanske manifestacije. Popoldan ob 13. uri se vrši prvenstvena tekma rezerve z Rapidovo rezervo. Ob pol 15. uri se sreča hazena z Rapidovo hazeno. Ob pol 16. uri se vrši prvenstvena tekma Rapid: Merkur. Ker so dosedajni rezultati pokazali, da je Merkur hud nasprotnik, je pričakovati zelo napet potek igre. Vse gorjenje tekme se vršijo na igrišču Maribora.

Hazena Maribor II : Rapid II nastopi danes ob pol 14. uri na Rapidovem prostoru k rokometni tekmi.

Hazena Maribor I : »Mura« (Murska Sobotica). Danes se vrši v Murski Soboti ponovni prijateljski sestanek obeh družin, ki obeta zelo napet potek. — Mariborske hazenašice odhajajo z vlakom ob 3. uri zjutraj.

Člane vseh odsekov I. S. S. K. »Maribor« pozivljamo, da se v okvirju sportnih društev udeležijo današnjega manifestacijskega obhoda Jugoslov. Matice.

Kino

V Apolokinu je bila sinoči v petek zvečer, ko se je prvič predvajal nov Pat in Patachon-film, naravnost gneča. Cela vrsta ljudi ni mogla več dobiti prostorov. V filmu »Poletje, solnce in studentje« absolvirata Pat in Patachon zopet z lastno jima bravurozo in komičnostjo celo vrsto vagabundskih pustolovčin. Kino je odmeval od smeha in marsikateri gledalec se je moral držati za trebuh.

Grajski kino predvaja od ponedeljka pa do vključno srede krasen šestdesetletski film »Osamljene žene«. — »Osamljene žene«, prvi moderni ameriški film z Milton Sills v glavni vlogi, nam dokazuje, kako so Američani napredovali ter filme snemali popolnoma po evropskem okusu. Ameriška produkcija presega v letu 1925 vse remške, francoske in italijanske proizvode. »Osamljene žene« je krasen film, z lepimi igralci v glavnih vlogah, z najmodernejšo tehniko, s hi-

Zdravje
in srečo

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je n. sigurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

permodernimi frizurami in toaletami, s kolosalno, razkošno opremo in z neverjetno dobro uspešo režijo. — Slike so precizne, dejanje zabavno in silno napeto, igra prvovrstna. — Tema za dame, za ženske, ki se čutijo osamljene — ali ki so res mnogo same — zapuščene od svojih soprogov, ki čutijo mnogo več poželjenja po kvartanju, gostilnah i. t. d. kakor pa po njih.

Gospodarstvo

Produkcija opija v Jugoslaviji.

Mak, ki so ga prvotno pridelovali le v Mali Aziji, so pričeli polagoma saditi tudi na Balkanu.

Leta 1923 je znašala količina iz moka pridobljenega opija 9.222.000 kg. Od tega je odpadlo na Kitajsko 7.000.000 kg. Brit. Indijo 1.600.000, Perzijo 850.000, Turčijo 300.000, Macedonijo 60.000, Japonsko in Siam 7000 in Indo-Chino 5000 kg.

Jugoslovanska produkcija, ki znaša niti 1% svetovnega pridelka, je vendar najboljše kakovosti. Gotove vrste opija vsebuje 14—15 in celo do 17% morfina, dočim ga vsebuje kitajski opij le 3—5%, indijski 9% in turški 12—14%.

Vsled tega se naš opij uporablja v pretežni večini za medicinske preparate. Letošnji pridelok cenijo na 150.000 kar pomeni vrednost 200 milijonov Din. Vso to ogromno količino moka izvažamo, a smo primorani uvažati njegove preparate v obliki morfina in kodeina. Da se izognemo temu, so interese predložili ministrstvu za trgovino in industrijo več načrtov za predelavo moka doma. Kapital in strokovnjaki so v obilni meri na razpolago. Vlada je načrt simpatično sprejela.

g. Cenzurni odbori pri podružnicah Jadransko-Podunavske banke. Kakor se nam poroča, je sklenila centralna uprava Jadransko-Podunavske banke v Beogradu, da stavi svojim filijalam v Sloveniji na razpolago znatne vsote v svrhu razširjenja poslov v velikem obsegu. Istotako je sklenila, da pretežno večino svojih industrij v Sloveniji popolnoma reorganizira in jim stavi na razpolago zadostna sredstva v svrhu tehnične preureditve in uspešnega dela. Vsled tega je vpostavila pri svojih filijalah posebne cenzurne odbore in imenovala sledeče gospode: za filijalo M a r i b o r dr. Radoslava Pipuš, industrijalca in odvetnika v Mariboru; Adolfa Himmeler, veletrgovca in lastnika Eksportne družbe Matheis, Suppanz & Co. v Mariboru, dr. Josipa Barle, notarja in člana cenzurnega odbora Narodne banke v Mariboru; za filijalo L j u b l j a n a: Ivana Knez, predsednika zbornice za trgovino in obrt v Ljubljani in veletržca v Ljubljani, Andreja Šarabon, veletržca v Ljubljani in Alojzija Lilleg, veletržca v Ljubljani; za filijalo K r a n j u: Edvarda Kocbek, tovarnarja in posestnika v Kranju, Antona Majdič, trgovca in posestnika v Kranju, mr. ph. Franca Šavnik, lekarnarja in posestnika v Kranju.

g. Naš izvoz v avgustu 1925 je znašal po podatkih glavnega ravnateljstva carin 371.180 ton v vrednosti 765.000.783 Din t. j. 70.506.980 Din v zlatu, dočim je lansketo leto avgusta znašal le 55.935.000 zlatih dinarjev. Naši najvažnejši izvozni produkti so kornuza, les, žajca in pšenica.

g. Zvišanje obrtniških kreditov pri Nar. banki. Maksimum kreditov za obrtke je določil upravni odbor Narodne banke s tem, da ga je zvišal od 5—10.000 na 40.000 Din. Za posojilo jamčijo 3 osebe, katerim Narodna banka zaupa.

g. Dohodki naših carinarnic v drugi polovici septembra. Službena statistika objavlja sledeče dohodke glavnih carinarnic v drugi polovici preteklega meseca 68.842. 812 Din, proti 58.642.598 Din v isti dobi lanskega leta. Po višini dohodkov stoji na prvem mestu carinarnica Beograd-Sava z 14.024.042 Din; na drugem Zagreb, južni kol. z 11.523.881 Din, na tretjem Beograd, želj. stan. z 7.457.317 Din; a na četrtem Ljubljana z 5.782.298 Din.

g. Nazadovanje živinoreje v Jugoslaviji. Živinoreja je pričela v zadnjem času močno nazadovati. Pred vojno je bila sama izvažala 150.000 komadov živine, dočim jo danes vsa Jugoslavija izvozi le 86.188 kom. V preteklem letu smo celo uvozili za 150 milj. Din masti.

g. Državno posvetstvo Belje namerava v Beogradu dati v zakup, ker uprava v državni režiji ne daje dovolj izkupička. O modelitetah tega zakupa še ni sprejet v finančnem ministrstvu nikak predlog. Vendar pa se bo še pride do zakupodaje, izvršilo to dnoženim potem.

g Zvišanje pristojbine za brzovozne pošne pošiljke je odredil minister pošte in brzojava. Taksa se zviša od 1.50 na 10 Din.

g Komercijalizacija državnih rudnikov je predmet ankete, ki je pričela v ministrstvu za šume in rude. Na konferenco so odpotovali iz Sarajeva dr. Turina in več referentov.

g Češkoslovaška kupuje naš tobak. Češkoslovaška je sklenila z Jugoslavijo pogodbo, 100 vagonov glede nabave tobaka. Prvo polovico odposlamo takoj, a drugo, v teku prihodnjega meseca.

Delo — napredek — uspeh

Vsem naprednim kulturnim društvom v mariborski oblasti.

10. oktobra 1925.

V dneh notranjega vznemirjenja, tužnega premišljevanja, a navdušenih govorov, bojnih naklepih in zmagovitih sklepov: v dneh bridkosti in teme — a radostnega pričakovanja in solca; v dneh poglobljenega bratstva, edinstvi, svobodnega poleta in velikih priprav, da dosežemo cilje, ki so jih onstran naše z našo krvjo napojene, z našimi potnimi sragami oškropljene, a od tujcev sramotene, zaničevane in skrunjene v robstvu od trpljenja ječeče, tužne a svete svete zemlje začrtali in postavili povojni ne- sporazumi, je potrebno in zelo potrebno, da predvsem vsa kulturna društva razmišljajo, kaj naj store, da dajo in utrdijo v narodu ono osnovo, ki je potrebna, da se narod zave in zaveda svoje vrednote in moči in svojega poslanstva.

V Mariboru se je pred tednom dni združilo 150 kulturnih društev, da se poglobo v delo in z delom začno širiti idejo napredka in svobodnega pokreta, z delom začno dosežati najvišje vrednote svojega razvoja in z delom začno vcepiti posamezniku najvišje etične vrednote: ljubezen do doma, naroda, človeštva. Nova društva se priključajo, vedno nova, ki hočejo delati, ki se žele z ostalimi strniti v organično celoto, zmogljivo da napreduje in se dviga od uspeha do uspeha.

Delo vzbuja veselje in samozavest v delavcu, napravlja ga resnega in molčečega; delo pa tudi vodi zavirlivce, in vzbuja v njih zavist in nevošljivost, napravlja jih smešne in brbljave. Delavec se ž njimi ne prereka, ni mu do tekmovalnosti v zaviranju in praznoti, hiti temveč dalje, hoče se mu napredka in želi si uspehov. Ne zaničuje nevošljivcev in zavidnikov, ampak vabi vse, ki vedo, da le delo vodi do napredka in do uspehov.

Naše poglobljeno delo se začne. V naslednjih dneh razpošljemo seznam predavanj in predavateljev vsem društvom. Izberemo naj si za svoj kraj primer- ma, in se naj priglase pravočasno, da se zanje lahko pripravijo predavatelji in krajevni činitelji.

Temeljni kamen centralni knjižnici je postavil naš dr. Pivko. Podaril je 113 knjig. Centralna knjižnica bo matica vseh knjižnic; pomnoževala in širila se bo, da bo lahko dopolnjevala knjižnice kulturnih društev in, ko bo dovolj obsežna, ustanavljala tudi nove. Katerokoli društvo želi novih knjig, naj se obrne na ZKD v Mariboru. Na vse posamezne kulturne delavce v mariborski oblasti, ki vedo ceniti vrednost in pomen knjige, pa se obračamo z nujno prošnjo, naj posnemajo našega dr. Pivka, naj v svojem okolju potvrdijo, kje leže prebrane knjige, ki jih posamezniki lahko pogrešajo in naj pošljejo te knjige Zvezi Kulturnih Društev v Mariboru na njen račun, oziroma naj sporoče naslove lastnikov knjig, ki bi jih darovali ali po nizki ceni prodali za centralno knjižnico ZKD.

Podeželskim odrom bo ZKD posvetila vsa skrb in jim nudila čim največ opore. Seznam iger, ki jih Zveza že lahko posodi društvom, razpošlje te dni na vse svoje članke; prav tako ima Zveza pripravljene kostume za nekatere igre. Proti osebnemu poročstvu bo posojevala tudi te. Poskrbela pa bo tudi za predavanja o scenografiji in režiji, oziroma bo po možnosti in potrebi priredila tudi tečaj iz te stroke.

K Zvezi kulturnih društev pristopi lahko vsako napredno kulturno društvo, ki se bavi s predavanji, knjižničnimi, dramskimi, pevskimi in glasbenimi prireditvami. Do danes še nimamo vlač- njenih gasilnih in športnih društev, to- da, ako katero izmed teh goji dramati- ko, petje in glasbo ter rabi podpore, ga vabimo, naj pristopi v Zvezo kulturnih društev, ki želi delati, delati in le delati.

Delo nas bo privedlo do uspehov in le s poglobljenim narodnim delom bo- mo dosegli, da bodo nekoč Koroški in Ravnalski dnevi dnevi solca in ve- selja. ZKD.

Rusija

Reforma sovjetskih volitev.

Pred letom dni so bile izdane nove instrukcije za volitve v Sovjete. Toda pri tej izpremembi ni ostalo, kajti kakor poroča dopisnik CEPS, je izdelan ponovno nov načrt. Po ovem načrtu bi morala biti volilna pravica razširjena tudi na trgovce, katerim so bile politi- čne pravice doslej odvzete in sicer: na lastnike manjših mlinov, male trgovce in one osebe, ki se bavijo z domačo in- dustrijo. V novem načrtu je izpremen- jen tudi člen sovjetske ustave, ki od- vzema volilno pravico osebam, ki zapo- slujejo dnevničarje, ki imajo le enega odraslega delavca ali dva vajenca. Ti dobe volilno pravico, če delajo osebno v delavnicah. Način volitev bo izpremen- jen v tem smislu, da se bodo imena onih, ki se udeležijo volitev, zabeleževala v po- sebnem zapisniku. Ako se volitev ne u- deleži 35% volilcev, se volitve razvelja- vijo. Izvoljeni bodo samo oni kandidati, ki dobe absolutno večino. Vprašanje javnega glasovanja se ne izpremeni; torej voli se javno z dviganjem rok.

Sovjetska samouprava v praksi.

V zadnjem času se je vršilo v Moskvi nešteto živahnih debat o prednostih ozi- roma kvartirnih straneh sovjetske samo- uprave, ki je v vrsti zakonodajnih in- stitucij jako važna komponenta.

Krajevne oblasti si še danes prisva- jajo neverjetne pravice. Često postopajo direktno v nasprotju z intencijami centralnih organov. Odloki so nešteto- krat naravnost smešni, katerih pa višje instance iz gotovih razlogov ne morejo ovreči. O zanimivih odlokih sovjetskih samouprav poroča dopisnik CEPS slede- če: Okrožni izvrševalni odbor Nikola- jevskega okraja je izdal naredbi, ki u- kazuje vsem meščanom, da posade pred svojimi hišami drevje in sicer točno po navodilih agronomov. Kdor tega ne izvrši, bo kaznovan s kulukom. Drugi okrožni izvrševalni odbor je izdal naredbi, ki prepoveduje dajanje rok v družabnem občevarju. Kdor ukaza ne upošteva, mo- ra plačati 25 zlatih rubljev kazni. Isti odbor je izdal tudi naredbi, ki prepove- duje meščanom shranjevanje umazane- ga perila v stanovanjih. Prestopek se kaznuje z 25 zlatimi rublji. Milica bo vršila radi tega redno kontrolo po sta- novanjih. Ne sme nas torej presenetiti ukaz nekega gubernijskega izvrševal- nega odbora, ki ukazuje, da morajo ime- ti vse gostilne, trgovine, pisarne in klubi v teku 14 dni telefon. Kdor tega ne stori, se kaznuje s trimesečnim prisil- nim delom. Sovjetski tisk pravi k tem naredbam, da so le sredstvo za pridobi- vanje denarja. Statistika narodnega ko- misarijata notranjih del izkazuje, da je bilo l. 1924 v teku treh mesecev kazno- vanih z denarno globo samo v evropskih gubernijah nad 175.000 oseb, a na prisil- no delo 5.600.

Poljska

Pričetek dela v skupščini.

Glavni dogodek notranjepolitičnega življenja je bil začetek jesenske skup- ščinske seje, ki je pričela dne 6. okt. Zanimanje za prvo sejo skupščine je bi- lo zelo veliko. Skoro vsi poslanci so bili prisotni, diplomatske in novinarske lo- že so bile napolnjene, a publike se je nabralo veliko števil. Vzrok tolikemu zanimanju je bil vladni ekspozé mi- nistrskega predsednika Grabskega, v ka- terem je bilo podano javnosti podrobno poročilo o politični in ekonomski situ- aciji države. Ministrski predsednik je

v polurnem govoru obravnaval pred- vsem ekonomska vprašanja. Prepričeval je skupščino, da si bo vlada prizadeva- la, da dvigne produkcijo in da izboljša trgovsko bilanco, ter da bo vsa njena politika bazirala na štedljivosti.

Razporeženo v poslanskih klubih in v politični javnosti je bilo jako neena- ko. Ekspozé ministrskega predsednika je bil sprejet zelo hladno in pravijo, da je bil tokratni utis njegovega govora dokaj slabši kot običajno. Opozicija, ki so se ji čisto pridružili poljski socialni demokratje, je ostro napadala. Domneva se, da bo imela vlada Grabskega v le- tošnji skupščini mnogo težav.

Kultura in umetnost

KNJIŽEVNI OGLAS.

Srpska Književna Zadruga u Beo- gradu dala je u štampu novo, XXVIII. kolo, koje će biti gotovo krajem no- vembra ove godine. U njem će biti ovi spisi:

1. Pesme g. Vladimira Nazora;
2. Pripovetke Milovana Glišića, II. deo, u redakciji g. M. Džonića;
3. Pripovetke g. Veljka Petrovića;
4. Moj život, autobiografija Vlaha Bukovca, u redakciji g. Marka Cara;
5. Uspomene Imbre Tkaleca, u prevo- du i redakciji g. dra J. Matasovića;
6. Bomarše, književna studija g. Bog- dana Popovića;
7. Figarova Svadba, od Bomar- šea, u prevodu g. Milana Grola.

Knjige ovoga kola biće povezane u platnu, kao što su i knjige XXVII. kola. Cena je kolu 100 Din.

Osim ovoga kola mogu se kot potpi- sanog poverenika nabaviti, uz unapred položen novac, još: 27. kolo (7 knjiga za 100 Din), 28. kolo (6 knjiga za 80 Din), 29. kolo (6 knjiga za 60 Din) i druga Zadrugina izdanja. Dobrotvori, koji po- lože jedared za svagda 1000 Din, dobi- vaju osim diplome počevši od naredno- ga sva kola u buduće besplatno i doži- votno.

Poznato je, da Srp. Knj. Zadruga daje svake godine najbolja dela iz naše i strane literature, a po splošnoj izra- di najlepša i najjeftinija (na finom pa- piru i platnenom povezu), pa je upravo za čudo, da Slovenija od svih naših kra- jeva po broju pretplatnika dolazi na poslednje mesto tako, da ju je u tom po- gledu nadmašila čak i mala, nepismena, »federalistička« Crna Gora. Prema iz- veštaju, naime, Upravnog Odbora Za- druge u celoj Sloveniji bilo je prošle godine pretplatnika samo 145. Kad se uzme, da medju ovim pretplatnicima ima svakako i dobar broj Srba (oficira, carinika i t. d.), onda od 15.000 prime- raka, u kolikom se broju štampaju ova izdanja, na Sloveniju otpada zaista vr- lo neznatan deo.

Hoćemo li želimo li, da do našeg unutarnjeg nacionalnog ujedinjenja što pre dogje — što se vsporiti ne može, — proučavamo i pratimo književnost jed- ni drugih. To je svakako najjeftiniji put, da do medjusobnog upoznavanja dogjemo.

Maribor, 1. 10. 1925. Poverenik Srp. Knj. Zadruga: prof. Petar T. Trbojević
Kancelarija: kasarna kralja Aleksan- dra, Meljska cesta, stanovanje: Glavni trg 1. III.

Veseli kotiček

KRALJ TISKA.

Predvsem je potrebna ambicija.

Pokojnega Lorda Nordklifa so ime- novali popolnoma upravičeno »kralja angleškega tiska«, kajti največji čas- pisi so bili v njegovih rokah.

Nekega dne je vprašal svojega so- trudnika:

- Koliko zaslužite?
- Deset liversterlingov na teden.
- Ali ste zadovoljni?
- Popolnoma!
- Potem pa izvolite zapustiti vaše mesto, kajti pri meni ni prestora za no- vinarje brez ambicij.

Nasedel.

Zdravnik: »Ali ste že vprašali koga za kakšen nasvet?«

Bolnik: »Da! Domačega lekarnarja.«

Zdravnik: »No — in kakšno bedarijo Vam je svetoval?«

Bolnik: K Vam me je poslal, gospod doktor.

Sporazum.

»Dovolite, gospodična Tanja, da Vas kličem le s krstnim imenom.«

»Dobro, če dopustite, da mene drugi titulirajo z vašim rodbinskim.«

Čudna reklama.

»Kako da novodošli fotograf, specija- list v fotografiranju otrok, nima nika- kega posla?« — »Kaj se čudiš? V izložbi ima plakat tele vsebine: Vašega otroka povečam za 50 Din.«

Prišel je žid v Ljubljano, je mislil, da v zaspano prinesel bo novost.

Ponujal laške fige in razne migomige, kdo mara za norost?

Ponujal je mazila, sleparska razna mila, a kupil nihče ni!

Pri nas »GAZELA« mišo si svet je priborilo, vse drugo nam smrdi!

Saj je svetovno znano napravilo Ljubljano, zato ga vse časti!

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge 12
Zavesa
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih ce- nah v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)

Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Podpirajte so-
kolski tisk!

KUPIM vsako množino
vinskega mošta.

KLETARNA JURIJ EHL

Maribor-Krčevina štev. 88

2158

Sladkor najcenejši

in sicer:

1 kg kocke Din 14-50

1 kg kristal Din 13-—

2133

v podružnici JULIO MEINL, MARIBOR, Gosposka ulica 7.

Br. 14084.

OGLAS.

Komanda 45. pešadiskog puka obdržavatiče dne 24. oktobra tek. godine u 10 časova u kasarni »Kralja Aleksandra I.« u Mariboru ustnemu licitaciju (do kojeg se vremena mogu dosta- viti i direktno ponudbe) za isporuku sledećih artikala ljudske hrane:

- 1000 klg. domaće svinke masti;
- 4000 . luka;
- 5000 . pasulja;
- 4500 . pirinča;
- 5000 . makarona;
- 5000 litara sirceta.

2159

Kaucija je potrebna 5 % sveskupne vrednosti artikala. Uslovi za licitaciju mogu se videti dnevno u kancelariji šta- ba 45. pešadiskog puka.

Iz kancelarije štaba 45. pešad. puka u Mariboru

Velepražarna kave Meznarič Rado

Trgovci zahtevajte ponudbe

Maribor, Glavni trg 21

Trgovci zahtevajte ponudbe

Odda se zračna, električno razsvetljena soba s posebnim vhodom nasproti Glavnega kolodvora. Naslov pove upravnistvo. 2178

Proda se po nizki ceni in takoj osebni šestdesetletni avto Puch VIII., dobro ohranjen. Naslov je poizvedeti v upravništvu. 2179

Profesor poučuje gospode in gospodične v skupinah: slovenščino, nemščino in francoščino. Razlagova ul. 15. prtlj. 2157

Agilni in podjetni škviziter z dobrimi pogoji za stalno sprejme. Vpraša se pri Fran Vrsiču, Vrbanova 19. 2164

Pozor! Modni salon Faszwald! Trg svobode 1. se priporoča cenjenim damam za izdelovanje plaščev, kostumov in vsakovrstnih oblek. Cene nižane. Plača se tudi v obrokih. 2160

Porcelanasto posodo, za kavo in čaj za 6 in 12 oseb, dobite najceneje pri Ferd. Vincetić, Slovenska ul. 10. 2161

Podlaga za lastni dom. Hranilne vloge varno naložene, obrestovane 8-10 %. Ugodna posojila za zidanje pri „Mojmir“, Kreditni stavbeni zadrugi. 2176

Bučno olje, najboljšo, priporoča tovarna bučnega olja J. Hochmüller, Maribor. Pod mostom 7 (poleg kavarne Hetzl pri Dravi). Nadalje priporočam oljno pogato (prgo) in otrobi. Zamenjam bučno olje za oljno seme in cele orehe. 2172

Knjižnica, 650 slovenskih in nemških knjig, 860 zvezkov, dobro ohranjeno, na prodaj, 70 p. poln. Ponudbe na upravnem listu. 2177

Išče se stanovanje za dijaka I. raz. reške z vso opremo in nadzorstvom pri boljši, najraje učiteljski družini. Cenj. ponudbe pod „Realec“. 2173

Vajenec, krepek, razvit, se sprejme proti plačilu. Vatra-Akumulator, Sirosmajerjeva 3 2179

Stanovanjska borza „Marstan“ razpolaga: več sob tudi preskrba, hiše, takojšnja vselitev, zamenje stanovanj tudi Maribor-Terme in Ptuj. Išče prazne sobe, sicer sobe z vporabo kuhinje ter lokale. 2168

Stvarne informacije v kodljivih stanovanjskih zadevah zlasti izven zaščite daje stanovanjska borza „Marstan“, Rotovski trg. 2169

Izvežbane šivilje za moške perilo se sprejmejo v tovarni perila F. Verdnik, A. Aleksandrova e. 55. 2143

Dva gospoda se sprejmeta na hrano, eden na stanovanje. Gledališka 2. prtlj. levo. 2171

Iščem dve sobi za bivanje. Ponudbe pod „Dobro plačam“ na upravo. 2163

Denarnice, šolske torbice, mape in jermene za knjige, nahrbtnike kakor tudi različne kovčke in torbice za potovanja priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova 13.

Higijenična brivnica se vsem slojem priporoča. Postržba čista, prvotrsna. Dijaki imajo ob sobotah in dan pred praznikom popust. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva 9. 1933

Prodajam lepo posestvo 1 uro od taljane od Maribora. Obstoječe iz 32 orolov zemlje (travniki, vinogradi, sadonosniki in gozdovi). Naslov pove uprava lista. 2155

Prodajam se raznovrstno pohištvo za spalno sobo. Vpraša se v Lekarniški ul. 7/1. 2126

„Fortuna“, tvornica strojev. Franciskanska ulica 13. prevzame vsa popravila sesalov, v. v. v. i. s. i. motorjev, avtomobilov i. t. d. 2152

Strojna pletarna M. Vezjak, Vetrinjska ul. 17, izvršuje vsa v stroko spadajoča dela iz do nešene volne, svile in bombaža. Delo: rute (robei) 20-40 Din veste 25-45 Din. Iopce 30-80 Din jumper 20-40 Din, nogavice, nove, 10 Din, podpletanje 7 Din. 1434

VesMariborgovori

da se pri Vicelnu najsolidnejše in najboljše kupuje posodo, kuhinjsko kakor emajlirano, pločevinasto težko, znamke „Herkules“ in lahke vrste češkoslovaškega proizvoda, nadalje vilito železno, emajlirano, pločevinasto, prvovrstno aluminijavo posodo iz najboljših tovarn ter stekleno, porcelanasto in kamenito robo. kakor tudi vse druge kuhinjske potrebščine

A. Vicel, Maribor, Glavni trg 5.

Tvrda
Anica Traun
Maribor, Graški trg 1
nudi
rokavice
nogavice
čevlje
moške klobuke
kravate itd.
1848
po najnižjih cenah

RAZPRODAJA!

Vsem cenj. interesentom ulj. naznanjam, da zaradi opustitve svoje trgovine oddajam dobro sortirano zalogo čevljev za gospode, dame in otroke po znatno znižanih cenah. Z odl. spoštovanjem

C. Blasina, trg. čevljev Slovenska ul. 2.

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvdk

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

KUPIM

KUPIM

za 500.000 švicarskih frankov zbirke pisemskih znamk, vendar samo boljše objekte, kakor tudi posamezne raritete in stare znamke na kuvertah po najvišjih cenah. Izrabite ugodno priliko, ki se nudi.

Plačam takoj v gotovini v poljubni valjavi. Najstrožja diskrecija. Za dragocene stvari pridem sam. Izbrne ponudbe z navedbo cene nasloviti na

Eugen Sekula Villa „Heimeli“ Luzern (Švica)
Pazite na adresu! (Korespondenca: francosko, angleško, nemško). J. H. 5115 Lz. 1974

Iščem stanovanje

ali kupim

obstoječe iz 4-5 sob, s pritliklinami za najemnika, ki ni zaščiten po stanovanjskem zakonu, ali eventualno kupim vilo z zgoraj navedenimi sobami. Ponudbe na upravo lista pod „Odvetnik“ 2083

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

KARO-čevlje

Lastne delavnice. — Solidne cene.

MARIBOR, Koroška cesta št. 19

Le najboljše in najceneje!

Lepo obliko čevljev

ohrani le „PEDOR“ nateznik

Praktičen in trpežen! Zaloga pri

DRAGO ROSINA, Maribor, Vetrinjska ulica št. 26

KAJ

K. i C. POPOFF

zopet se dobi v vseh boljših trgovinah.

Gen. zastopstvo

C. C. LATIPAK S. G.

Vlaška ul. 46 a ZAGREB Telefon 2-73

Industrijske odpadke vsake vrste

kupim po najvišjih dnevnih cenah

Veletrgovina z surovinami, IVAN SLUGA

Tržaška cesta 5

2162

Cunje desifiniscirane za čiščenje strojev v vsaki množini vedno na razpolago. Rabljivo železo v večjih množinah vedno na razpolago!

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKEH PREMGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOC IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov

355

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

D. D. V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 15/1.

I. grafični umetniški zavod

MARIBORSKA TISKARNA

D.D. MARIBOR JURČIČEVA ULICA ŠT. 4

PREVZAME VSA V TO STROKO SPADA JOČA DELA V ENI IN VEČ BARVAH

ZMELNE CENE! TOČNA POSTREŽBA!

NAJVEČJE PODJETJE TE STROKE NA BIVŠEM ŠTAJERSKEM

TELEFON 24

Službe:

- Fotografija
- Kamnotisk
- Knjigotisk
- Knjigoveznica
- Rotacijski tisk
- Štavniki stroji
- Stereotipija
- Plakaterski
- Zavod

Tiskar: Mariborska Tiskarna v Mariboru, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. Urednik: Vekoslav Spindler, novinar. Izdajatelj: Konzorcij „Tabor“ predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar. Oba v Mariboru